

WYTYCZNE

w sprawie przygotowania prac dyplomowych inżynierskich

Elżbieta MILEWSKA

Politechnika Śląska
Wydział Organizacji i Zarządzania
Instytut Inżynierii Produkcji

Gliwice, 14.01.2015r.

OD AUTORA

Celem niniejszego opracowania jest syntetyczna prezentacja zaleceń związanych z tworzeniem dokumentu pracy dyplomowej. Motywacją była powtarzalność wątpliwości i pytań zgłaszanych przez studentów oraz liczba zaobserwowanych błędów w recenzowanych pracach.

Dr inż. Elżbieta MILEWSKA

SPIS TREŚCI

1	Założenia podstawowe.....	3
2	Wymagania merytoryczne.....	3
3	Wymogi redakcyjne	4
3.1	Geneza pracy	4
3.2	Cel i zakres pracy	4
3.3	Przegląd wiedzy/ badania literaturowe	5
3.4	Studium przypadków/ badania praktyczne.....	5
3.5	Wnioski.....	5
3.6	Literatura	5
3.7	Załączniki	6
4	Zalecenia edytorskie	7
4.1	Ustawienia strony.....	7
4.2	Strona tytułowa	7
4.3	Spis treści.....	8
4.4	Wykaz skrótów i oznaczeń	8
4.5	Rozdziały pracy	8
4.6	Listy punktowane i numerowane	9
4.7	Tabele	10
4.8	Ilustracje	10
4.9	Równania matematyczne	11
4.10	Przypisy bibliograficzne i odwołania	11
4.11	Spis ilustracji i tabel	12
4.12	Uwagi końcowe	12

1 ZAŁOŻENIA PODSTAWOWE

1. Praca dyplomowa powinna być przygotowywana przez studenta samodzielnie. Rolą promotora jest wsparcie dyplomanta w procesie wyboru tematu pracy, planowaniu i realizacji badań, wykonaniu analizy wyników oraz redagowaniu dokumentu.
2. Temat pracy powinien być związany ze specjalnością i kierunkiem kształcenia studenta.
3. Celem pracy powinno być rozwiązanie zadania inżynierskiego z wykorzystaniem wiedzy ogólnej i specjalistycznej, bazujące na badaniach własnych.
4. Obowiązkowym rezultatem pracy powinien być dokument prezentujący wiedzę i umiejętności studenta w zakresie formułowania problemu badawczego, zastosowania metod i technik badawczych oraz statystycznego opracowania wyników.
5. Autor pracy powinien wykazywać się umiejętnościami w obszarze identyfikacji potrzeb informacyjnych, poszukiwania i selekcjonowania informacji oraz oceny jakości i wiarygodności źródeł w odwołaniu do zwartych opracowań naukowych, artykułów czasopism specjalistycznych, aktów prawnych, dokumentacji technicznej i zasobów elektronicznych. Wysoce zalecane jest wykorzystywanie opracowań obcojęzycznych.

2 WYMAGANIA MERYTORYCZNE

Recenzja pracy dyplomowej oparta jest na następujących kryteriach merytorycznych:

- stopień zgodności treści projektu inżynierskiego z tytułem pracy,
- poprawność układu pracy, kolejność rozdziałów, logiczne i rzeczowe powiązanie poruszanych zagadnień oraz kompletność treści;
- sposób doboru i wykorzystania źródeł bibliograficznych;
- klasyfikacja projektu inżynierskiego uwzględniająca charakter:
 - koncepcyjno-projektowy,
 - analityczny,
 - analityczno-projektowy,
 - projektowo-wdrożeniowy.

Oceniany jest również formalny wygląd dokumentu, czyli poprawność językowa zamieszczonej treści i jakość edytorska maszynopisu. Pracę powinna, bowiem cechować staranność stylistyczna, gramatyczna oraz redakcyjna.

Ponadto, promotor pracy dyplomowej opiniuje zaangażowanie studenta w realizację zadań badawczych, określa zdolności manualne wykonania prac oraz ocenia umiejętność współdziałania dyplomanta w grupie.

3 WYMOGI REDAKCYJNE

Układ ramowy pracy dyplomowej obejmuje:

- **CZĘŚĆ FORMALNĄ OTWIERAJĄCĄ**, na którą składa się:
 - strona tytułowa,
 - spis treści,
 - wykaz skrótów i symboli (opcjonalnie),

- **CZĘŚĆ MERYTORYCZNĄ**, która zawiera:
 - genezę pracy,
 - cel i zakres pracy,
 - przegląd wiedzy/ badania literaturowe,
 - studium przypadków/ badania praktyczne zawierające:
 - charakterystykę przedmiotu badań,
 - opis zastosowanej metody lub/i techniki badawczej,
 - przedstawienie koncepcji rozwiązania,
 - opis wykonanej projektu/ implementacji,
 - weryfikację rozwiązania/ potwierdzenie poprawności przyjętych założeń,
 - wnioski,

- oraz **CZĘŚĆ FORMALNĄ ZAMYKAJĄCĄ**, na którą składa się:
 - literatura,
 - spisy tabel i rysunków (opcjonalnie),
 - załączniki.

Obydwie części formalne mają stałą i jednoznacznie określoną strukturę, natomiast układ i liczba rozdziałów części merytorycznej zależy od podjętej problematyki oraz wybranego sposobu realizacji celu pracy dyplomowej. Typowa objętość projektu inżynierskiego waha się w przedziale: od 30 do 70 stron.

3.1 Geneza pracy

Stanowi wprowadzenie w zagadnienia badawcze pracy dyplomowej. Jest uzasadnieniem potrzeby podjęcia tematu pracy przez studenta, przekonaniem czytelnika o aktualności i atrakcyjności zagadnień oraz wskazaniem praktycznego zastosowania wyników. Może zawierać informacje o układzie pracy i znaczeniu zastosowanych symboli, skrótów i nazw własnych.

3.2 Cel i zakres pracy

Krótki rozdział zawierający sformułowany cel, zakres i wykaz zadań badawczych. Może również zawierać wskazanie metodyki i narzędzi wykorzystywanych przez autora pracy podczas realizacji badań.

3.3 Przegląd wiedzy/ badania literaturowe

Niniejszy rozdział powinien zawierać wyjaśnienie pojęć i terminów opisujących przedmiot badań. Definicja i klasyfikacja zagadnień oraz opis metod i technik badawczych, wykorzystywanych w pracy, powinny zostać przedstawione w sposób syntetyczny, realizowany w oparciu o źródła literaturowe. Analiza publikacji powinna być prowadzona w porządku tematycznym, a nie chronologicznym. Właściwy dobór literatury i krytyczne ustosunkowanie się do podejmowanych zagadnień w połączeniu z własnymi przemyśleniami to zasadnicza część pracy dyplomanta. Wymagane jest, aby opis zagadnień dokonywany był z wykorzystaniem języka naukowego, nienoszącego znamion emocji i ujmującego temat w sposób zwięzły i rzeczowy.

3.4 Studium przypadków/ badania praktyczne

Nadanie pracy odpowiedniej formy naukowej jest rzeczą niezwykle ważną. W opisie przebiegu badań wymagane jest zachowanie ścisłości sformułowań, przedstawienie uzasadnienia twierdzeń oraz zachowanie jasności wywodów i rzetelności w opracowywaniu wyników. Dokument powinien zawierać:

- pełną charakterystykę jakościową i ilościową przeprowadzanych badań,
- opisy zastosowanych metod badawczych z podaniem warunków prowadzenia doświadczeń,
- wskazanie zmiennych zależnych i wartości norm wykorzystywanych w ocenie
- oraz schematy ilustrujące etapowość prac lub zestawienie uzyskanych wyników.

Analiza wyników powinna zostać poprzedzona krótkim wprowadzeniem do omawianego zagadnienia. Podstawę prezentacji wyników stanowią tabele, ilustracje i wykresy. Nierzadko istnieje potrzeba wykonania zestawienia zbiorczego i przeprowadzenia dyskusji na temat oceny i wiarygodności uzyskanych wyników.

3.5 Wnioski

Wnioski powinny potwierdzać zrealizowanie celu i wykonanie zadeklarowanych zadań badawczych. Poprzez zwięzłe i logiczne sformułowania, podsumowanie powinno zawierać stwierdzenia o charakterze metodycznym, odnoszące się do dostępności danych źródłowych i przydatności zastosowanych metod, jak również o charakterze utylitarnym (praktycznym), wskazujące na możliwości praktycznych zastosowań uzyskanych wyników. Wskazane jest również przedłożenie propozycji dalszych badań w obszarze podejmowanej tematyki.

We wnioskach nie powinno się stosować odwołań się do rozdziałów wcześniejszych. Poruszone zagadnienia powinny być przedstawione syntetycznie i chronologicznie zgodnie z kolejnością tematów podejmowanych w pracy.

3.6 Literatura

Niniejszy rozdział jest bibliografią załącznikową. Zawiera uporządkowany wykaz publikacji wykorzystanych podczas realizacji projektu i obligatoryjnie zacytowanych w tekście dokumentu. Zestawianie powinno obejmować minimum 30 pozycji, w skład których wchodzi: zwarte opracowania naukowe i artykuły czasopism specjalistycznych, normy prawne oraz źródła materiałów

udostępnianych w postaci elektronicznej. Ilość witryn internetowych oraz podręczników akademickich nie powinien przekraczać 20%. Sposób opisanie źródeł regulują normy:

- PN-ISO 690: 2002 Dokumentacja. Przypisy bibliograficzne. Zawartość, forma i struktura
- oraz PN-ISO 690-2: 1999 Informacja i dokumentacja - Przypisy bibliograficzne - Arkusz 2: Dokumenty elektroniczne i ich części.

Opis bibliograficzny każdej z pozycji przyjmuje formę zależną od rodzaju publikacji. W projekcie inżynierskim zaleca się stosowanie następującego sposobu opisu źródeł:

Książka	Nazwisko I.: Tytuł książki. Wydawnictwo, Miejsce wydania rok. ISBN.
Rozdział w pracy zbiorowej	Nazwisko I.: Tytuł artykułu. W: Tytuł książki. Nazwisko redaktora I. (red.), Wydawnictwo, Miejsce wydania rok, s. zakres stron.
Artykuły w czasopismach	Nazwisko I.: Tytuł artykułu. Tytuł czasopisma Numer czasopisma, rok wydania, s. zakres stron. ISSN.
Raport z badań	Nazwisko I.: Tytuł [Raport nr xxxx]. Instytucja wykonująca, miejsce wykonania rok.
Strona internetowa	Tytuł publikacji [format źródła]. Pozyskano z: http://xxx [dostęp z dn. DD.MM.RRRR]. DOI.

Uzupełnienie niekompletnych opisów bibliograficznych może być realizowane z wykorzystaniem bazy publikacji Biblioteki Narodowej udostępnionej pod adresem: <http://mak.bn.org.pl/w10.htm>.

Opisy bibliograficzne szereguje się w układzie alfabetycznym według nazwisk autorów lub według tytułów publikacji. Każda z pozycji winna zostać oznaczana oddzielnym numerem i zapisana w odrębnym akapicie. Dla tworzonych wykazów obowiązuje numeracja ciągła z użyciem cyfr arabskich. Nie zaleca się rozdzielania spisu na poszczególne typy publikacji.

3.7 Załączniki

Zawierają materiał uzupełniający pracę, który został wydzielony z części głównej z uwagi na charakter lub poziom szczegółowości. Załączniki nie są niezbędne dla zrozumienia koncepcji autora, ale mogą być przydatne w celu weryfikacji rozwiązania lub oceny skuteczności przyjętych rozwiązań.

Poszczególne grupy załączników oznacza się kolejnymi wielkimi literami alfabetu.

4 ZALECENIA EDYTORSKIE

Graficzny układ pracy dyplomowej nie jest sformalizowany. O wyglądzie pracy ostatecznie decyduje promotor. Wymagane jest jednak ujednolicenie formy graficznej maszynopisu. Proces formatowania treści powinien zostać oparty na mechanizmach wspomagających edycję tekstu. Jednym ze sposobów zunifikowania formy graficznej tekstu jest konsekwentne stosowanie stylu edytora tekstu. Poniżej przedstawione zostaną przykładowe wymagania edytorskie.

4.1 Ustawienia strony

Praca dyplomowa powinna mieć formę maszynopisu o formacie A4 (210 x 297mm), układzie pionowym i marginesach: lewy, prawy, górny i dolny: 2,5 cm oraz 1 cm na oprawę. Jako wielkość nagłówka i stopki przyjmuje się 1,25 cm. Wszystkie strony pracy, poza pierwszą tytułową, powinny być numerowane w części środkowej stopki, czcionką o rozmiarze 12 pkt.

Praca powinna być napisana jednakowym, szeryfowym i proporcjonalnym krojem pisma np. Times New Roman, Arial lub Calibri. W tekście podstawowym dokumentu wykorzystuje się czcionkę o wielkości 12 pkt z akapitem wyjustowanym, z wcięciem specjalnym pierwszego wiersza o 0,63 cm z interlinią 1,15.

4.2 Strona tytułowa

Strona tytułowa powinna być wykonana zgodnie obowiązującym z układem graficznym (Uchwała Rady Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej z dnia 02.06.2010 w sprawie wytycznych dotyczących projektu inżynierskiego od r. ak. 2010/2011 – załącznik Z1-P-ROZ-1 Strona tytułowa). Musi zawierać następujące informacje:

- nazwę uczelni, wydziału i instytutu,
- nazwę kierunku studiów studenta,
- imię i nazwisko autora,
- rodzaj pracy (inżynierska),
- tytuł pracy,
- tytuł lub stopień naukowy oraz imię i nazwisko promotora,
- miejsce, miesiąc i rok wydania pracy.

Afiliacja formatowana jest czcionką o wielkości 16 pt akapitem z wyrównaniem do strony lewej, bez wcięcia pierwszego wiersza. Nazwa uczelni, wydziału i instytutu oraz nazwa kierunku studiów zapisane w osobnych akapitach.

Imię i nazwisko autora formatowane są czcionką wielkości 16 pt z wyśrodkowaniem tekstu, bez wcięcia pierwszego wiersza akapitu oraz z odstępem 90 pt przed i 36 pt po.

W zapisie rodzaju i tematu pracy stosuje się czcionkę wielkości 16 pt z wyśrodkowanym tekstem akapitu, bez wcięcia pierwszego wiersza oraz odstępem 36 pt przed i 90 pt po akapicie. Temat pracy zapisywany jest pogrubionym wersalikiem.

Tytuł lub stopień naukowy oraz imię i nazwisko promotora formatowane są czcionką wielkości 12 pt z wyrównaniem akapitu do strony prawej.

Natomiast informacje dotyczące miejsca, miesiąca i roku wydania pracy czcionką wielkości 16 pt z wyśrodkowaniem tekstu akapitu, bez wcięcia pierwszego wiersza oraz z odstępem 90 pt przed i 36 pt po akapicie.

4.3 Spis treści

Jest elementem obowiązkowym, tworzonym w oparciu o wbudowane style nagłówków lub strukturę konspektu, z wykorzystaniem mechanizmu automatycznego generowania pól w edytorze tekstu.

W formatowaniu spisu treści przyjmuje się następujące założenia:

Nagłówek spisu treści	czcionka: 14 pt, pogrubienie, wszystkie wersaliki; akapit: wyrównanie do lewej; brak wcięcia wiersza pierwszego; odstęp przed 24 pt i po 18 pt; podział strony przed;
Spis treści poziom 1	czcionka: 12 pt, pogrubienie; akapit: wyrównanie do lewej, wcięcie z lewej 0,75 cm i wysunięcie 0,75 cm; odstęp 6 pt przed i 0 pt po;
Spis treści poziom 2	czcionka: 12 pt; akapit: wyrównanie do lewej; wcięcie z lewej 1,5 cm i wysunięcie 1 cm; tabulator: do lewej 1,5 cm oraz do prawej 15 cm ze znakiem wiodącym „...”;
Spis treści poziom 3	czcionka: 12 pt, kursywa; akapit: wyrównanie do lewej; wcięcie z lewej 2,5 cm i wysunięcie 1,25 cm; odstęp 0 pt przed i 6 pt po; nie dodawaj odstępu między akapitami tego samego stylu; tabulator: do lewej 3,75 cm oraz do prawej 15 cm ze znakiem wiodącym „...”.

4.4 Wykaz skrótów i oznaczeń

Stanowi element opcjonalny pracy. Zawiera oznaczenia obowiązujące w całym dokumencie. Powinien być tworzony z zachowaniem kolejności alfabetycznej i następującego układu: skróty w języku polskim, oznaczenia liter alfabetu łacińskiego, oznaczenia liter alfabetu greckiego oraz inne nietypowe symbole. W formatowaniu wykazu skrótów przyjmuje się następujące założenia:

Nagłówek wykazu	czcionka: 14 pt, pogrubienie, wszystkie wersaliki; akapit: wyrównanie do lewej; brak wcięcia wiersza pierwszego; odstęp przed 24 pt i po 18 pt; podział strony przed;
Oznaczenia	akapit: wyrównanie do lewej, wcięcie z lewej 0 cm i wysunięcie 4,5 cm; tabulator: do lewej 4,5 cm;

4.5 Rozdziały pracy

Zaleca się budowanie pracy dyplomowej w oparciu o 2 lub 3-poziomą strukturę. Wydzielenie rozdziału powinna uzasadniać podejmowana tematyka i objętość tekstu. Nagłówki rozdziałów numerowane są listą wielopoziomową. Na końcu tytułów nie stosuje się kropek.

W formatowaniu nagłówków przyjmuje się następujące założenia:

Nagłówek poziom 1	czcionka: 14 pt, pogrubienie, wszystkie wersaliki; akapit: wyrównanie do lewej; wcięcie z lewej 0 cm i wysunięcie 0,75 cm; odstęp przed 0 pt i po 6 pt; nie dodawaj odstępu przed akapitami tego samego stylu; podział strony przed;
Nagłówek poziom 2	czcionka: 14 pt, pogrubienie; akapit: wyrównanie do lewej, wcięcie z lewej 0 cm i wysunięcie 1 cm; odstęp 12 pt przed i 6 pt po; nie dodawaj odstępu przed akapitami tego samego stylu;
Nagłówek poziom 3	czcionka: 12 pt, pogrubienie; akapit: wyrównanie do lewej, wcięcie z lewej 0 cm i wysunięcie 1,25 cm; odstęp 12 pt przed i 6 pt po; nie dodawaj odstępu przed akapitami tego samego stylu.

4.6 Listy punktowane i numerowane

Akapity wyliczania rozpoczynają się od punktatorów i tekstu pisanego z małej litery. Wiersze list zakańczane są przecinkiem lub średnikiem, w przypadku, gdy element listy zawiera już przecinki. W jednym wyliczeniu należy konsekwentnie stosować wybrany znak interpunkcyjny. Dopuszcza się stosowanie różnych punktatorów, dla list różnych poziomów.

Tekst akapitu listy numerowanej rozpoczyna się wielką literą i kończy kropką.

W formatowaniu list przyjmuje się następujące założenia:

Wypunktowanie	akapit: wyrównanie do lewej, wcięcie z lewej 1,25 cm i wysunięcie 0,75 cm; odstęp 0 pt przed i 6 pt po; nie dodawaj odstępu przed akapitami tego samego stylu; kontrola bękartów i wdów; punktowanie.
Wypunktowanie 2	akapit: wyrównanie do lewej, wcięcie z lewej 2 cm i wysunięcie 0,75 cm; odstęp 0 pt przed i 6 pt po; nie dodawaj odstępu przed akapitami tego samego stylu; kontrola bękartów i wdów; punktowanie.
Lista numerowana	akapit: wyrównanie do lewej, wcięcie z lewej 0 cm i wysunięcie 1 cm; odstęp 0 pt przed i 6 pt po; nie dodawaj odstępu przed akapitami tego samego stylu; kontrola bękartów i wdów; numerowanie.

4.7 Tabele

Wygląd tabel wstawionych do dokumentu powinien być ujednoczony zarówno w zakresie obramowania jak i formatowania tekstu. Krawędzie zewnętrzne tabeli oraz pierwszy wiersz i pierwsza kolumna powinny zostać opatrzone linią ciągłą w kolorze czarnym o grubości 1½ pt. Pozostałe linie tabeli przyjmują grubość ¾ pt.

Tekst umieszczany w tabeli może być modyfikowany w zależności od potrzeb i przyjmować wielkość czcionki 10 pt lub 12 pt oraz wyrównanie tekstu do lewej lub do środka. Stylom tekstu, które wykorzystuje się w tabelach, przypisuje się również: wcięcie akapitu na 0 cm, interlinię pojedynczą oraz odstęp przed i po akapicie na 2pt.

Każda z tabel musi posiadać podpis złożony z etykiety, numeru oraz tytułu. Podpis umieszczany jest nad tabelą z wyrównaniem tekstu do strony lewej oraz odstępem 12 pt przed i 6 pt po akapicie. Numerowane przebiega w sposób ciągły dla całego dokumentu. W przypadku znacznej liczby tabel, dopuszcza się numerowanie oparte na numeracji rozdziału. Na końcu podpisu nie stawiamy kropki. Konieczne jest podanie źródła pochodzenia wykorzystywanego obiektu. W tym celu stosowane są następujące zapisy:

- „Źródło: opracowanie własne”,
- „Źródło: [przypis bibliograficzny]”,
- „Źródło: opracowanie na podstawie [przypis bibliograficzny].

Należy unikać dzielenia tabel między stronami. W takim wypadku niezbędne jest powtórzenie wiersza nagłówka tabeli na początku strony następnej oraz uzupełnienie powielanego podpisu o dopisek „ciąg dalszy”.

Preferowane jest ustawienie tabel zgodnie z pionowym układem strony. Orientacja pozioma wymaga wstawienia nagłówka tabeli po lewej stronie kolumny, równoległe do lewego marginesu. Żywa pagina pozostaje bez zmian. Znacząca liczba dużych tabel zawartych w pracy może być pretekstem zamieszczenia ich w załączniku.

Wymagane jest utworzenie w tekście odwołania do każdej z tabel zamieszczonych w pracy. Usytuowanie tabel w tekście powinno być biskie miejscu ich opisu.

4.8 Ilustracje

Wykresy, rysunki i zdjęcia, osadzone w dokumencie, powinny być przygotowane ze szczególną starannością. Wymaga się, aby ich wymiary dopasowane były do szpalty tekstu i nie wykraczały poza margines strony, wyśrodkowane poziomo względem obszaru wydruku. Dokonując skalowania obrazów nie należy ich deformować, skalowanie winno przebiegać proporcjonalnie. Przyjmuje się, że optymalną rozdzielczością grafiki rastrowej (obrazy skanowane do formatu TIFF, BMP lub JPG), zamieszczanej w pracy, jest 300 dpi. Niniejsze ustawienia dotyczą zarówno fotografii kolorowych jak i czarno-białych.

Wykresy powinny być przygotowane bez użycia koloru. Tekst umieszczony na wykresach i ilustracjach powinien być sformatowany czcionką wielkości 10 pt o kroju tożsamym z tekstem podstawowym pracy i z wyłączonym auto-skalowaniem. Obowiązkowo zapisywany w języku polskim.

Schematy, składające się z kilku obiektów, należy grupować i umieszczać w kanwie. Preferowana jest zwarta forma minimalizująca wysokości obrazu. Części składowe ilustracji zbiorczych powinny być oznaczane kolejnymi literami alfabetu bez stosowania nawiasów.

Obrazy nie powinny posiadać obramowania, wyjątek stanowią mapy.

Należy unikać osadzania obiektów typu OLE.

Każda ilustracja musi posiadać podpis, złożony z etykiety, numeru oraz tytułu, umieszczany pod ryciną. Jest on formatowany zgodnie z podpisem tabeli. Legenda oznaczeń, rozszerzająca podpis zasadniczy, powinna posiadać szerokość równą kolumnie tekstu.

Analogicznie jak w przypadku tabel, wymagane jest utworzenie odwołania do każdej z ilustracji zawartej w pracy. Usytuowanie obrazu w tekście powinno być biskie miejsca jego opisu.

4.9 Równania matematyczne

Równania matematyczne powinny być wprowadzane do maszynopisu za pomocą edytora równań. W ich strukturze nie zaleca się stosowania polskich znaków diakrytycznych.

Redagując tekst zawierający wzory, należy traktować równanie, jako integralną część akapitu. Wyróżnienie równania matematycznego odwzorowuje się w tekście poprzez wyśrodkowanie wzoru względem linii akapitu oraz wprowadzenie numeracji ciągłej dla obiektu, umieszczonej w nawiasie okrągłym z wyrównaniem tekstu po prawej strony akapitu. W formatowaniu równań stosuje się również: brak wcięcia dla wiersza pierwszego, odstęp akapitu: 6 pt przed i 6 pt po oraz tabulatory ustawiane na pozycji: 7,5 cm z wyśrodkowaniem oraz 15 cm z wyrównaniem do prawej.

Wartości jednostek miar należy podawać w jednostkach układu SI.

4.10 Odwołania, przypisy i opisy bibliograficzne

Jednym z merytorycznych kryteriów oceny pracy dyplomowej jest umiejętność doboru i wykorzystania źródeł bibliograficznych. Zgodnie z powyższym praca dyplomowa powinna zawierać cytowania i parafrazy fragmentów dzieł innych twórców. Niniejsze działania nie mogą jednak naruszać praw autorskich. Konieczne jest umieszczenie w tekście pracy jednoznacznych oznaczeń wskazujących na wykorzystanie fragmentów cudzego utworu.

Sposób powoływania się na źródła bibliograficzne reguluje ustawa z dn. 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. W przypadku wykorzystywania w maszynopisie opisów patentowych, używania zastrzeżonych znaków towarowych oraz korzystania z elektronicznych baz danych zastosowanie znajduje ustawa z dn. 30 czerwca 2000 r. prawo własności przemysłowej oraz ustawa z dn. 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych. Zasady typograficzne cytowania reguluje natomiast norma PN-ISO 690:2002.

Istnieją dwa rodzaje oznaczenia krótkiego cytatu: cudzysłów oraz kursywa. W pracy dyplomowej należy konsekwentnie stosować wybrane oznaczenie. Skrócenie oryginalnego brzmienia wypowiedzi autora powinno zostać zaznaczone trzema kropkami umieszczonymi w nawiasie okrągłym. Uzupełnienie cytowania o komentarz zapisywane jest w nawiasach kwadratowych. Długość pojedynczego cytatu nie powinna przekraczać pół strony znormalizowanego maszynopisu, czyli 900 znaków ze spacjami lub około 100 wyrazów, a cytaty dłuższe niż 40 wyrazów powinny zostać dodatkowo wyróżnione w formie osobnego akapitu.

Każdy cytat lub parafraza powinna zostać opatrzona odwołaniem do źródła. W edytorze tekstu ustanawia się je, jako pole odniesienia do pełnego opisu pozycji bibliograficznej, wykorzystując w tym celu mechanizm hiperłącza. Przypisy bibliograficzne umieszcza się bezpośrednio po cytacie, w formie skróconej informacji. W projektach inżynierskich zaleca się stosowanie przypisów w formie numeru akapitu pozycji wykazu bibliograficznego, jednoznacznie identyfikującego źródło, i umieszcza w tekście, w nawiasie kwadratowym. W przypadku aktów prawnych wymagane jest również podanie numeru paragrafu. W przypadku powoływania się w jednym miejscu na dwa lub więcej źródeł należy

